

міжнародного права в контексті кібербезпеки та захисту прав у цифровому просторі. Захист від кібербулінгу, забезпечення права на приватність в умовах цифрової революції та контроль за поширенням дезінформації стануть ключовими викликами.

Також значним викликом залишатиметься питання кліматичних змін. Очікується, що екологічні кризи призведуть до зростання кількості «кліматичних біженців», що вимагатиме нових підходів до захисту прав на міжнародному рівні.

У висновку можна зазначити, що захист прав людини залишається однією з головних умов мирного і справедливого розвитку суспільства. Нові виклики, такі як цифрові технології, екологічні кризи та пандемії, вимагають оновлення міжнародних та національних механізмів захисту прав.

У цьому контексті співпраця держав, міжнародних організацій та громадянського суспільства є критично важливою для досягнення стабільного та справедливого майбутнього для всіх людей.

Вітчинова Таїсія Максимівна

Науковий керівник – ст. викладач Півненко Л.В.

Державний біотехнологічний університет

ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ЇХ ЗАХИСТ У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Проблема прав і свобод людини завжди була актуальною для цивілізованого суспільства, як у минулому, так і сьогодні. В одних країнах людина, її життя, гідність, оцінюються більш високою мірою, для цього створюються реальні механізми для реалізації цих цінностей. В інших державах обсяг прав і свобод, навпаки, звужується, а сама людина піддається постійним утискам. Усе це залежить від багатьох чинників історичного, релігійного, соціального, психологічного характеру, що формують державність та суспільний лад країн сучасного світу.[1, с. 49]

В умовах сьогодення надскладним та актуальним питанням для нашої держави залишається питання дотримання та захисту прав людини у сфері кримінального процесу, так як він є однією з найбільш чутливих галузей правозастосування. Загалом, Кримінальне процесуальне законодавство України ґрунтується на європейських стандартах у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина в рамках кримінального провадження і подальшого судового розгляду, але сама специфіка кримінального процесу полягає в тому, що для розкриття і розслідування кримінальних правопорушень нерідко виникає необхідність обмеження окремої людини в її правах і свободах оскільки в кримінальному провадженні діяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду не може бути повноцінною, якщо вони не мають у своєму арсеналі різноманітних засобів впливу на поведінку суб'єктів, які залучаються до даного провадження.

Конституція України, норми міжнародного права та внутрішні нормативні акти гарантують права людини на всіх етапах кримінального процесу: від початку досудового розслідування і до виконання вироку. Окрім цього, міжнародні стандарти, такі як Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), визначають вимоги до справедливого кримінального судочинства.

Ключовий аспект у захисті прав людини в нашій державі відіграє Європейський суд з прав людини, який є авторитетною міжнародною інституцією, беззаперечним та неупередженим гарантом захисту прав людини в кримінальному процесі європейських держав. З моменту свого заснування в 1959 році, Суд став на захист прав людини на міжнародному рівні, і поширює свою юрисдикцію на судові рішення та вироки, винесені в межах судової системи держав-членів Ради Європи.[2, с. 249]

Рішення європейського суду впливають на розвиток національного законодавства, а особливо на кримінально-процесуальну сферу. В рішеннях Європейського суду з прав людини неодноразово виокремлювали низку порушень, з приводу порушення права на справедливий

суд, права на захист, презумпції невинуватості тощо. Саме це спонукає державу до подальших кардинальних змін у сфері кримінального правосуддя.

Захист прав людини в кримінальному процесі забезпечується та гарантується також завдяки засадам, які закріплені у главі 2 Кримінального процесуального кодексу, а саме засада верховенства права, законності, змагальності сторін, презумпції невинуватості, права на захист тощо.[3] Варто зазначити, що значення засад якраз і полягає у тому, що вони визначають стратегію реалізації кримінальної процесуальної політики держави; є системою основних гарантій забезпечення реалізації мети кримінального процесу та створюють цілісну систему захисту прав і свобод людини у сфері кримінального судочинства.

Отже, аналізуючи вище викладене, можемо зазначити, що належний захист прав людини у сфері кримінального судочинства є важливою ознакою правової держави, і є комплексним процесом, який характеризується функціонуванням низки правозахисних механізмів та реалізацією законодавчих вимог уповноваженими службовими особами, які ведуть кримінальний процес щодо запобігання порушенням прав і свобод учасників кримінального провадження, зокрема затриманої особи, підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого тощо. Основними аспектами подальшого забезпечення ефективного захисту прав учасників кримінального судочинства, є належне нормативно правове регулювання та приведення національного кримінального процесуального законодавства у відповідність з міжнародними стандартами у сфері захисту прав людини.

Література

1.Яцковина В. Міжнародні стандарти у сфері захисту прав людини// Південноукраїнський правничий часопис. № 1-2. – 2022. С. 49-53

2.Полянський Є. Ю., Матковська І. О., Про вплив практики Європейського Суду з прав людини на застосування Кримінального та Кримінального процесуального законодавства в Україні//Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції № 1. 2023. – С. 249-254.

3.Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

Вітчинова Таїсія Максимівна

Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. Топоркова М.М.

Державний біотехнологічний університет

ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Кожен член суспільства має права. Оскільки дитина є повноцінним членом суспільства, вона також має свої права, деякі особливості реалізації яких обумовлені виключно тим фактом, що її фізична та розумова незрілість потребує спеціальної охорони і піклування, включаючи належний правовий захист. В залежності від віку дитини, законодавством передбачено різний обсяг та механізми реалізації її прав. Повноцінний та дієвий захист прав дитини є обов'язком держави.

Права дитини – система можливостей, її комплексного психологічного, емоційного та інших аспектів розвитку і росту в умовах середовища, якому вона існує.

Українське законодавство є достатньо комплексним в сфері прав дитини та на гідному рівні може регулювати права дитини. Зокрема Конституція України статтями 51 та 52 визначає, що кожна дитина є рівною у своїх правах незалежно від походження, незалежно чи ця дитина була народжена в шлюбі чи ні, також переслідуються за законом будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація, а дитина, яка була позбавлена батьківського піклування переходить під обов'язок держави піклуватися про неї, також закон зазначає, що поки дитиною не було досягнуто повнолітнього віку, батьки повинні утримувати їх до цього моменту. Охорона батьківства, материнства та дитинства є базовими в Конституції України.